

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

נדירים דף פט.

האם הבעל יכול להפר את הנדרים דלהלן?

אלמנה או גרושה שאמרה: "הריני ניזרה לכשאנשא" - ונשאת	אשת איש שאמרה: "הריני ניזרה לכשאתגרש" - ונתגרשה	
לר' ישמעאל	לא יפר - דאזלינן בתר זמן חלות הנדר	לא יפר - דאזלינן בתר זמן חלות הנדר
לר' עקיבא	לא יפר - דאזלינן בתר זמן אמירת הנדר	לא יפר - דאזלינן בתר זמן אמירת הנדר

האומרת "הריני ניזרה לאחר ל' יום" - ונשאת תוך ל' יום, מה הדין?

לר' ישמעאל	לר' עקיבא	לתנא דמתניתין	
יפר ¹	לא יפר	לא יפר	לרב חסדא
	לא יפר ²		לאביי

מה הן תשע המקרים במשנתנו של נשים שנדרהין קיימין?

א	ב	ג	
"בוגרת והיא יתומה" - נשאת ונתגרשה ובגרה ושוב נדרה	"נערה ובגרה והיא יתומה" - נדרה נשאת ונתגרשה ושוב בגרה	"נערה ³ ולא בגרה והיא יתומה" - נדרה נשאת ונתגרשה ועדיין היא נערה	אינו מפר משום שהיא יתומה בחיי האב
"בוגרת ומת אביה" - בגרה נדרה ומת אביה	"נערה בוגרת ומת אביה" - נדרה בגרה ומת אביה	"נערה שלא בגרה ומת אביה" - נדרה מת אביה ועדיין היא נערה	אינו מפר משום שהיא יתומה ממש
"נערה שמת אביה ובגרה" - נדרה מת אביה ובגרה	"בוגרת ואביה קיים" - בגרה ונדרה ואפי' אביה קיים	"נערה בוגרת ואביה קיים" - נדרה בגרה ואפי' אביה קיים	אינו מפר משום שהיא בוגרת

¹ וס"ל לרב חסדא שמשנתנו היא דוקא אליבא דר"ע דאזיל בתר זמן אמירת הנדר, אבל לר' ישמעאל דאזיל בתר חלות הנדר, כיון שחלות הנדר הוי אחר שנשאת יכול להפר.

² ס"ל דאפי' ר' ישמעאל מודה בהא דלא יפר, דכיון שתלתה את חלות הנדר בימים - מודה ר' ישמעאל דאזלינן בתר אמירה, דדוקא כשתלתה הנדר בנשואין או בגירושין שאי אפשר לאמירת הנדר וחלות הנדר שיהיו ברשות אחד - ס"ל לרבי ישמעאל דאזלינן בתר חלות הנדר, אבל במתני' דלא תליא נפשה אלא ביומי דאפשר שיגיע הזמן ולא תנשא או לא תתגרש - ויתכן שיהיה אמירת הנדר וחלותו ברשות אחד, בזה אפילו כשנשתנה הרשות שנשאת או נתגרשה מודה רבי ישמעאל דבתר אמירה אזלינן ולא בתר חלות כיון שבתחילתו היה ראוי הנדר לחול באותו רשות שהיה בשעת אמירה.

³ ר' יהודה בסיפא של המשנה אומר שאפי' אם לא היתה נערה בנשואין אלא היתה קטנה ונתאלמנה ונתגרשה וחזרה לאביה ועדיין היא נערה - ג"כ נדרה קיימים, דאין האב יכול להפר אחר שנשאת משום שהיא יתומה בחיי האב. ובא ר' יהודה לחדש שאפי' נשאת שהיא קטנה ג"כ נעשית יתומה בחיי האב ולא רק כשנשאת כשהיא נערה. ומבואר בר"ן שת"ק לא חולק, אלא שהזכיר נערה משום שנדרי קטנה אינם כלום. וזה שאמרה הגמ' "זו דברי ר' יהודה", דבאמת ר' יהודה לא חולק על ת"ק. ומה שהמשיכה הגמ' לומר "אבל חכמים אומרים שלש נערות נדרהין קיימין, בוגרת ויתומה ויתומה בחיי האב", אין הכוונה שחכמים חולקים על ר' יהודה, אלא שהם לא סדרו כר' יהודה תשע נשים, אלא אמרו ג' כללים שבהם נכללים כל הנשים הנ"ל.

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

נדירים דף פט:

הנדירים והתנאים דמשנתנו מה הם ומה הגדרתם?

התנאי	הנדר	
"אם עושה אני על פיד" - בינו לבינה	"קונם שאיני נהנית לאבא" וכו' - עינוי נפש	¹ רישא
"אם עושה אני ע"פ אבא" וכו' - אינו כלום	"קונם שאיני נהנית לך" - עינוי נפש	סיפא

הנדירים והתנאים דהברייתא מה הם ומה הגדרתם?

התנאי	הנדר	
"אם עושה אני על פיד" - בינו לבינה	"קונם שאיני נהנית לאבא" וכו' - עינוי נפש	² רישא
"אם משמשת אני עמך" - בינו לבינה	"נטולה אני מן היהודים" - בינו לבינה	³ סיפא

¹ ביאר הר"ן, דמשנתנו נשנית בדרך "לא זו אף זו", דאם היה התנא אומר רק את המקרה של הרישא, היינו אומרים שדוקא שם יכול להפר משום דמיד שנדרה נדר כזה בתנאי כזה, אסורה או בדבר שיש בו עינוי נפש או מחמת התנאי בדבר שבינו לבינה. אבל בסיפא הגם שיש בנדר עינוי נפש מ"מ בתנאי אין לא עינוי נפש ולא דברים שבינו לבינה, ולכך ס"ד דלא יפר ותזהר בתנאה - וא"כ לא מגיע כאן מצב של עינוי נפש וס"ד דכל שלא חל הנדר לא יכול להפר, קמ"ל דכיון שהוא דבר שאי אפשר שתעמוד בו שלא תעשה ע"פ אביו או ע"פ אביה, לכן יכול להפר. וזו שיטת התנא דמתניתין, אולם ר' נתן בברייתא חולק וסובר שלא יכול להפר עד שיחול הנדר.

² גם כאן ביאר הר"ן שיש רבותא ברישא ובסיפא, וברישא הרבותא דרבנן דס"ל דיפר, דאע"ג שהנדר בעינוי נפש והתנאי הוא בדברים שבינו לבינה, דס"ד דאפי' לרבנן לא יפר עד שיחול הנדר (עי' הערה הבאה), קמ"ל שמפר.

³ כאן הרבותא אליבא דר' נתן דאע"ג דגם הנדר וגם התנאי שניהם בענין אחד בינו לבינה, דנטולה אני מן היהודים היינו שאוסרת על עצמה הנאת תשמיש היהודים ובכלל זה תשמיש בעלה והוי נדר בינו לבינה. וגם התנאי "אם אשמש עמך" הוי בינו לבינה, דבזה ממה נפשך מיד נאסרת או מחמת הנדר או מחמת התנאי לשמש עמו לאלתר, לכך ס"ד דלא בעינן שיחול הנדר גם אליבא דר' נתן, וסגי מה שסוף סוף אסורה מחמת הנדר והתנאי האלו לשמש עמו, קמ"ל ר' נתן שגם בזה לא יפר עד שיחול הנדר.